Економіка

УДК 330.34.01:330.341.1:658

Ємельянов Олександр Юрійович
доктор економічних наук,
професор кафедри економіки підприємства та інвестицій
Національний університет «Львівська політехніка»
Емельянов Александр Юрьевич
доктор экономических наук,
профессор кафедры экономики предприятия и инвестиций
Национальный университет «Львовская политехника»
Yemelyanov Olexandr
Doctor of Economics,
Professor of the Department of Business Economics and Investment
Lviv Polytechnic National University
ORCID: 0000-0002-1743-1646

Петрушка Тетяна Олексіївна
кандидат економічних наук,
доцент кафедри економіки підприємства та інвестицій
Національний університет «Львівська політехніка»
Петрушка Татьяна Алексеевна
кандидат экономических наук,
доцент кафедры экономики предприятия и инвестиций
Национальный университет «Львовская политехника»
Petrushka Tetyana
PhD, Associate Professor of the
Department of Business Economics and Investment
Lviv Polytechnic National University
ORCID: 0000-0002-2005-5573

Лесик Лілія Іванівна
кандидат економічних наук,
доцент кафедри економіки підприємства та інвестицій
Національний університет «Львівська політехніка»
Лэсык Лилия Ивановна
кандидат экономических наук,
доцент кафедры экономики предприятия и инвестиций
Национальный университет «Львовская политехника»
Lesyk Lilia
PhD, Associate Professor of the
Department of Business Economics and Investment
Lviv Polytechnic National University
ORCID: 0000-0003-1324-9027

Симак Анастасія Валеріївна
кандидат економічних наук,
доцент кафедри економіки підприємства та інвестицій
Національний університет «Львівська політехніка»
Сымак Анастасия Валерьевна
кандидат экономических наук,
доцент кафедры экономики предприятия и инвестиций
Национальный университет «Львовская политехника»
Symak Anastasiya
PhD, Associate Professor of the
Department of Business Economics and Investment
Lviv Polytechnic National University
ORCID: 0000-0001-6371-2206

МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОЦІНЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ІНВЕСТУВАННЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ
МЕТОДИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ОЦЕНКИ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРОВАНИЯ РАЗВИТИЯ ПРЕДПРИЯТИЙ
METHODICAL BASES OF ASSESSMENT OF ECONOMIC EFFICIENCY OF INVESTMENT IN ENTERPRISE DEVELOPMENT

Анотація. *Забезпечення економічного розвитку підприємств потребує від них вкладення інвестиційних ресурсів. При цьому існує багато напрямів такого вкладення та способів і джерел фінансування інвестиційних проектів, зокрема, проектів придбання основних засобів та інших активів. При ухваленні інвестиційних рішень про придбання активів підприємство повинно зіставляти очікувані грошові потоки від експлуатації цих активів із обсягом інвестицій у їх купівлю. За таких умов виникає потреба у здійсненні ретроспективного оцінювання економічної ефективності інвестицій у придбання підприємствами активів у попередніх періодах. Враховуючи це, метою цієї статті є розроблення методичних засад оцінювання економічної ефективності інвестування розвитку підприємств. Розроблено метод оцінювання такої ефективності для усієї сукупності наявних на підприємстві активів з урахуванням термінів їх придбання та величини чистого грошового потоку від їх експлуатації, починаючи з моменту придбання активів до моменту проведення оцінки. Запропоновано оцінювати показник строку досягнення мінімально необхідної ефективності вкладення інвестицій у розвиток підприємства. Цей строк являє собою проміжок часу між моментом здійснення інвестицій у придбання активів підприємства та моментом часу, коли отриманий грошовий потік від такого інвестування забезпечить мінімально припустимий рівень економічної ефективності*

вкладених інвестицій. Показано, що досягнення мінімально необхідної ефективності вкладення інвестицій у розвиток підприємства є критерієм успішності його інвестиційної діяльності. Визначено чинники, що впливають на величину строку досягнення мінімально необхідної ефективності вкладення інвестицій у розвиток підприємства. Встановлено напрями скорочення цього строку. Зокрема, до них віднесено оптимізацію обсягів оборотних активів підприємства. Запропоновано модель визначення величини фінансових результатів діяльності підприємства, які забезпечуватимуть мінімально допустиму ефективність інвестицій, що були вкладені у матеріальні активи підприємства у попередні періоди. Впровадження розроблених методичних засад оцінювання економічної ефективності інвестування розвитку підприємств у практику їх діяльності дасть змогу покращити моніторинг здійснених підприємствами інвестицій та вдосконалити процес регулювання їх інвестиційної діяльності.

Ключові слова: *підприємство, інвестування, економічна ефективність, оцінювання, розвиток, активи.*

Аннотация. *Обеспечение экономического развития предприятий требует от них вложения инвестиционных ресурсов. При этом существует много направлений такого вложения, а также способов и источников финансирования инвестиционных проектов, в частности, проектов приобретения основных средств и других активов. При принятии инвестиционных решений о приобретении активов предприятие должно сопоставлять ожидаемые денежные потоки от эксплуатации этих активов с объемом инвестиций в их покупку. При таких условиях возникает потребность в осуществлении ретроспективной оценки экономической эффективности инвестиций в приобретение предприятиями активов в предыдущих периодах. Учитывая это, целью*

данной статьи является разработка методических основ оценки экономической эффективности инвестирования развития предприятий. Разработан метод оценки такой эффективности для всей совокупности имеющихся на предприятии активов с учетом сроков их приобретения и величины чистого денежного потока от их эксплуатации, начиная с момента приобретения активов до момента проведения оценки. Предложено оценивать показатель срока достижения минимально необходимой эффективности вложения инвестиций в развитие предприятия. Этот срок представляет собой промежуток времени между моментом осуществления инвестиций в приобретение активов предприятия и моментом времени, когда полученный денежный поток от такого инвестирования обеспечит минимально допустимый уровень экономической эффективности вложенных инвестиций. Показано, что достижение минимально необходимой эффективности вложения инвестиций в развитие предприятия является критерием успешности его инвестиционной деятельности. Определены факторы, влияющие на величину срока достижения минимально необходимой эффективности вложения инвестиций в развитие предприятия. Установлены направления сокращения этого срока. В частности, к ним отнесена оптимизация объемов оборотных активов предприятия. Предложена модель определения величины финансовых результатов деятельности предприятия, обеспечивающих минимально допустимую эффективность инвестиций, вложенных в материальные активы предприятия в предыдущие периоды. Внедрение разработанных методических основ оценки экономической эффективности инвестирования развития предприятий в практику их деятельности позволит улучшить мониторинг осуществленных предприятиями инвестиций и усовершенствовать процесс регулирования их инвестиционной деятельности.

Ключевые слова: *предприятие, инвестирование, экономическая эффективность, оценка, развитие, активы.*

Summary. *Ensuring economic development of enterprises requires from them the investment of financial resources. Herewith there are many directions of such investment, methods and sources of financing of investment projects, in particular, the purchase of fixed assets and other assets. When adopting investment decisions on the acquisition of assets, the enterprise should compare the expected cash flows from the exploitation of these assets with the amount of investments in their purchase. Under such conditions, it appears a need for a retrospective assessment of the economic efficiency of investments in the acquisition of assets by enterprises in previous periods. The purpose of this article is to develop methodical bases for assessing the economic efficiency of investment in enterprise development. The method of assessing such efficiency for the totality of the available assets at the enterprise is developed, taking into account the terms of their acquisition and the value of net cash flow from their exploitation from the moment of their acquisition until the moment of assessment. It is proposed to evaluate the indicator of the period of achievement of the minimum required efficiency of investments in the development of the enterprise. This period represents the time interval between the moment of investing in the acquisition of assets of the enterprise and the moment when the received cash flow will provide the minimum acceptable level of economic efficiency of invested money. The article shows that the achievement of the minimum acceptable efficiency of investment in the development of the enterprise is a criterion for the success of its investment activity. The factors influencing the period of achievement of minimum acceptable efficiency of investment in the development of the enterprise are determined. Directions for reduction of this period are determined. In particular, they include the optimization of volumes of current assets of the enterprise. A model for*

determining the value of financial results of the enterprise, which will provide the minimum acceptable efficiency of funds that were invested in tangible assets of the enterprise in previous periods, is proposed. Implementation of the developed methodical principles for assessing the economic efficiency of investing in the development of enterprises in their practice will improve the monitoring of investments realized by enterprises and the process of regulating their investment activity.

Key words: *enterprise, investment, economic efficiency, assessment, development, assets.*

Постановка проблеми. Досягнення високих фінансово-економічних результатів господарської діяльності в умовах динамічного конкурентного середовища вимагає від підприємств розроблення та впровадження програм їх економічного розвитку. Внаслідок цього на підприємствах відбуватимуться кількісні та якісні зміни, які призводитимуть до зростання економічного потенціалу суб'єктів підприємництва та підвищення рівня його реалізації. Водночас, впровадження заходів із забезпечення економічного розвитку підприємств часто потребує вкладення значних обсягів інвестиційних ресурсів. У зв'язку із цим формування стратегій економічного розвитку суб'єктів господарювання повинно, серед іншого, передбачати ретельне оцінювання економічної ефективності інвестування проектів та програм такого розвитку. Окрему увагу слід приділяти ретроспективному оцінюванню цієї ефективності, тобто вимірюванню фінансово-економічної результативності інвестиційного процесу, що відбувався на підприємствах у минулих періодах. Таке оцінювання дає змогу зробити висновки про якість інвестиційних рішень, які ухвалювалися на підприємствах у попередні роки, та виявити резерви щодо покращення управління інвестиційною діяльністю суб'єктів підприємництва у майбутньому.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питанням оцінювання та планування економічного розвитку підприємств, зокрема розробленню інвестиційних програм, присвячено значну кількість наукових праць. Значних успіхів у вирішенні цих питань досягли такі науковці, як В. В. Вітюк [10], А. Р. Дунська [1], І. З. Крет [2], В. В. Козик [3], В. О. Кунцевич [4], Л. А. Некрасова [5], Г. В. Ортіна [6], О. Л. Політанська [7], Л. І. Редько А. В. [8], І. М. Сотник [9], А. В. Хрістова [5], В. М. Шарманська [10] та ін. Цими вченими запропоновано плідні підходи до оцінювання та управління економічним розвитком підприємств, розроблено показники та методи аналізування його фінансово-інвестиційного забезпечення, представлені науково обґрунтовані пропозиції з активізації інвестиційно-інноваційної діяльності суб'єктів господарювання. Також окрему увагу дослідників приділено встановленню впливу інвестицій на економічне зростання суб'єктів господарювання [11; 12]. Проте, питання створення методичних засад оцінювання економічної ефективності інвестування розвитку підприємств на даний час не є остаточно вирішеним та потребує подальшого дослідження.

Формулювання цілей статті. Метою статті є розроблення методичних засад оцінювання економічної ефективності інвестування розвитку підприємств. Досягнення поставленої мети потребує вирішення таких завдань: розробити метод ретроспективного оцінювання економічної ефективності інвестування розвитку підприємств; визначити чинники, що впливають на величину строку досягнення мінімально необхідної ефективності вкладення інвестицій у розвиток підприємства, та встановити напрями скорочення цього строку; побудувати модель визначення фінансових результатів діяльності підприємства, які забезпечуватимуть мінімально допустиму ефективність інвестицій, що були вкладені у матеріальні активи, передусім – основні засоби, підприємства у попередні періоди.

Виклад основного матеріалу. Здіснення ретроспективного оцінювання економічної ефективності інвестування розвитку підприємств може відбуватися з використанням різних масивів вхідної інформації. Насамперед, це стосується відомостей про:

– фінансово-економічні результати, отримувані внаслідок провадження підприємствами їх інвестиційної діяльності. Зокрема, такими результатами можуть бути: чистий прибуток суб'єктів господарювання, прибуток підприємств до сплати процентів за позиками та податків з прибутку, чистий грошовий потік (сума прибутку та амортизаційних відрахувань на реновацію основних засобів), дивідендні виплати, що здійснюються за рахунок прибутку власникам підприємств, тощо;

– обсяги провадження підприємствами їх інвестиційної діяльності. Зокрема, можна розглядати увесь обсяг вкладених інвестицій та обсяги інвестування за окремими його напрямами (зокрема, у заміну існуючих основних засобів суб'єктів господарювання, у придбання додаткових основних засобів, у поповнення обігових коштів, у професійний розвиток персоналу тощо). Окрім того, можливим є поділ інвестицій за джерелами їх отримання на інвестиції, які здійснено за рахунок власних та за рахунок позичкових джерел;

– досліджувані часові проміжки. Зокрема, в якості таких проміжків можна обрати: увесь термін функціонування підприємств, середню тривалість функціонування певних груп їх основних засобів, інші проміжки часу, які є достатньо тривалими для того, щоб можна було отримати достатньо повну оцінку рівня економічної ефективності інвестування розвитку підприємств.

Також оцінювання ефективності інвестиційної діяльності підприємств може відбуватися як за усією сукупністю активів, так і за окремими їх групами.

Якщо до розгляду беруться усі активи певного підприємства, до нагромаджена величина вкладених інвестицій визначатиметься за такою формулою:

$$I_н = \sum_{t=1}^{T} \left(I_t \cdot (1 + д)^{T-t} \right), \quad (1)$$

де $I_н$ – нагромаджена на даний момент часу величина інвестицій, вкладених раніше у певне підприємство, грошових одиниць; T – тривалість проміжку часу від моменту вкладення інвестицій у придбання найбільш довготермінових активів підприємства до теперішнього моменту часу, років; I_t – величина інвестицій, які були здійснені у t-ому році, грошових одиниць; $д$ – дисконтна ставка, частки одиниці.

Аналогічним чином можна встановити величину нагромадженого чистого грошового потоку підприємства протягом досліджуваного проміжку часу (якщо саме цей показник обирається як фінансово-економічний результат провадження інвестиційної діяльності). З цією метою слід скористатися такою формулою:

$$П_н = \sum_{t=1}^{T} \left(П_t \cdot (1 + д)^{T-t} \right), \quad (2)$$

де $П_н$ – нагромаджена на даний момент часу отримувана у попередніх періодах величина чистого грошового потоку підприємства, грошових одиниць; $П_t$ – величина чистого грошового потоку підприємства у t-ому році, грошових одиниць.

Слід відзначити ту обставину, що надходження чистого грошового потоку підприємства буде, скоріш за все, продовжуватися і у майбутньому. За таких умов можна стверджувати, що підприємство досягло мінімально припустимого рівня фінансово-економічних результатів інвестиційної діяльності (у нашому випадку – чистого грошового потоку), якщо різниця між нагромадженою на даний момент часу величиною цих результатів та вкладених у підприємство інвестицій є не меншою за від'ємне значення

приведеної на теперішній момент часу величини сподіваного потоку цих результатів, отримуваних у майбутньому, згідно їх песимістичної прогнозної оцінки, тобто:

$$П_{н} - I_{н} \geq -П_{мп}, \quad (3)$$

де $П_{мп}$ – приведена на теперішній момент часу величина сподіваного потоку фінансово-економічних результатів діяльності підприємства, отримуваних у майбутньому, згідно їх песимістичної прогнозної оцінки, грошових одиниць.

Якщо умову (3) для певного підприємства було досягнуто вже раніше і при цьому нерівність (3) у наступні періоди часу не порушувалася, то можна вважати, що момент, коли вперше ця нерівність виконувалася, характеризує строк досягнення мінімально необхідної ефективності вкладення інвестицій у розвиток підприємства. Отже, цей строк являє собою проміжок часу між моментом здійснення інвестицій у придбання активів підприємства та моментом часу, коли отриманий грошовий потік від такого інвестування забезпечить мінімально припустимий рівень економічної ефективності вкладених інвестицій.

Загалом, досягнення мінімально необхідної ефективності вкладення інвестицій у розвиток підприємства є критерієм успішності його інвестиційної діяльності. Дійсно, за таких умов можна стверджувати, що усі інвестиції, вкладені у підприємство протягом цього проміжку часу, обов'язково окупляться. Відповідно, суб'єкт господарювання може більш впевнено дивитися на можливості здійснення нових інвестиційних проектів, реалізація яких забезпечуватиме подальший економічний розвиток підприємства.

Також варто відзначити, що підприємство може обрати фінансово-інвестиційну стратегію, метою якої є пришвидшення досягнення мінімально необхідної ефективності вкладення інвестицій. Ця стратегія повинна передбачати управління чинниками, що впливають на величину

строку досягнення мінімально необхідної ефективності вкладення інвестицій у розвиток підприємства. Зокрема, до таких чинників слід віднести: структуру інвестиційної програми підприємства за рівнем прибутковості проектів, які вона містить; прибутковість продукції, яку виготовляє підприємство, та фізичні обсяги її збуту; капіталомісткість цієї продукції; структуру інвестицій, здійснюваних підприємством, за джерелами фінансування; ціну залучення зовнішніх джерел фінансування проектів розвитку суб'єкта господарювання тощо.

Відповідно, можна виділити такі головні напрями пришвидшення досягнення мінімально необхідної ефективності вкладення інвестицій у розвиток підприємства:

1) покращення структури інвестиційної програми підприємства шляхом збільшення частки високоприбуткових проектів;

2) підвищення прибутковості продукції, яку виготовляє підприємство, та фізичних обсягів її збуту;

3) зниження капіталомісткості продукції підприємства, зокрема, завдяки оптимізації обсягів його оборотних активів;

4) вдосконалення структури інвестицій, здійснюваних підприємством, за джерелами фінансування, зокрема, за рахунок встановлення раціонального співвідношення між власними та позичковими джерелами фінансування.

У разі, якщо ліва частина нерівності (3) для підприємства на даний момент часу є ще від'ємною, то можливо поставити певною мірою зворотне завдання: визначити такі значення майбутніх фінансово-економічних результатів діяльності підприємства, які забезпечуватимуть мінімально допустиму ефективність інвестицій, що були вкладені у матеріальні активи, передусім – в основні засоби, підприємства у попередні періоди. Вирішення цього завдання потребує виконання такої послідовності дій:

1. Здійснюється поділ основних засобів (ОЗ) підприємства на групи залежно від тривалості фактично відпрацьованого часу тим чи іншим елементом цих засобів (тобто в кожну групу потрапляють елементи ОЗ, що відпрацювали однакову тривалість часу з точністю до обраного кроку часового інтервалу групування).

2. За кожною групою ОЗ встановлюється сумарна первісна вартість елементів ОЗ, що входять у неї. За таких умов формується вектор відповідних значень цієї вартості:

$$B = (K_1, ..., K_i, ..., K_m), \quad (4)$$

де B – вектор значень первісної вартості елементів ОЗ підприємства за групами цих елементів; K_i – первісна вартість i-тої групи елементів ОЗ підприємства, грошових одиниць; m – кількість груп елементів ОЗ підприємства, одиниць.

3. За кожною групою елементів ОЗ підприємства визначається ретроспективна величина чистого грошового потоку у кожен рік їх фактичної експлуатації. З цією метою пропонується використовувати таку формулу:

$$П_{it} = A_{it} + \frac{K_i}{K_{зit}} \cdot (П_{pit} - K_{обit} \cdot д), \quad (5)$$

або

$$П_{it} = A_{it} + k_{it} \cdot (П_{pit} - K_{обit} \cdot д), \quad (6)$$

де $П_{it}$ – величина річного чистого грошового потоку, що припадає на i-ту групу елементів ОЗ підприємства у t-ому році від моменту початку введення в експлуатацію елементів цієї групи, грошових одиниць; A_{it} – величина річних амортизаційних відрахувань на реновацію i-тої групи елементів ОЗ підприємства у t-ому році від моменту початку введення в експлуатацію елементів цієї групи, грошових одиниць; $K_{зit}$ – загальна середньорічна первісна вартість ОЗ підприємства у t-ому році від моменту

початку введення в експлуатацію елементів *i*-тої групи ОЗ, грошових одиниць; $П_{pit}$ – річна величина чистого прибутку підприємства у *t*-ому році від моменту початку введення в експлуатацію елементів *i*-тої групи ОЗ, грошових одиниць; $К_{обіт}$ – середньорічна вартість оборотних коштів підприємства у *t*-ому році від моменту початку введення в експлуатацію елементів *i*-тої групи ОЗ, грошових одиниць; k_{it} – частка первісної вартості *i*-тої групи елементів ОЗ у загальній середньорічній первісній вартості усієї сукупності ОЗ підприємства у *t*-ому році від моменту початку введення в експлуатацію елементів *i*-тої групи ОЗ, частки одиниці.

4. Обчислюється дисконтована величина чистого грошового потоку кожної групи елементів ОЗ підприємства за увесь період їх функціонування; при цьому моментом приведення чистого грошового потоку повинен виступати момент початку їх експлуатації:

$$Д_i = \sum_{t=1}^{T_i} \frac{П_{it}}{(1+д)^t}, \quad (7)$$

де $Д_i$ – дисконтована величина чистого грошового потоку *i*-тої групи елементів ОЗ підприємства за увесь період їх фактичного функціонування, грошових одиниць; T_i – тривалість фактичної експлуатації *i*-тої групи елементів ОЗ підприємства, років.

5. Для кожної групи елементів ОЗ підприємства визначається приведена на теперішній момент часу величина майбутнього чистого грошового потоку від експлуатації елементів ОЗ, що включаються у цю групу, за якої загальна величина чистого грошового потоку протягом усього терміну ефективної експлуатації елементів даної групи ОЗ підприємства, дисконтована на момент початку їх введення в експлуатацію, дорівнює первісній вартості цих елементів. При цьому для визначення приведеної на теперішній момент часу величини майбутнього чистого грошового потоку від експлуатації елементів певної групи ОЗ доцільно скористатися таким рівнянням:

$$Д_i + \frac{Д_{ni}}{(1 + д)^{T_i}} = К_i, \quad (8)$$

або

$$Д_{ni} = (К_i - Д_i) \cdot (1 + д)^{T_i}, \quad (9)$$

де $Д_{ni}$ – приведена на теперішній момент часу величина майбутнього чистого грошового потоку від експлуатації елементів ОЗ, що включаються у *i*-ту групу, грошових одиниць

6. Для кожної групи ОЗ підприємства визначається приведена на теперішній момент часу величина майбутнього чистого прибутку від експлуатації елементів ОЗ, що включаються у цю групу:

$$Д_{чпі} = Д_{ni} - З_i, \quad (10)$$

де $Д_{чпі}$ – приведена на теперішній момент часу величина майбутнього чистого прибутку від експлуатації елементів ОЗ, що включаються у *i*-ту групу, грошових одиниць; $З_i$ – поточна (на теперішній момент часу) залишкова вартість за усією сукупністю елементів ОЗ, що включаються у *i*-ту їх групу, грошових одиниць

7. Обчислюється величина майбутніх фінансово-економічних результатів діяльності підприємства, які забезпечуватимуть мінімально допустиму ефективність інвестицій, що були вкладені в основні засоби підприємства у попередні періоди за усією сукупністю цих засобів, якими суб'єкт господарювання володіє на теперішній момент часу. З цією метою пропонується використовувати таку формулу:

$$П_{фер} = \sum_{i=1}^{m} Д_{чпі}, \quad (11)$$

де $П_{фер}$ – величина майбутніх фінансово-економічних результатів діяльності підприємства, які забезпечуватимуть мінімально допустиму ефективність інвестицій, що були вкладені в основні засоби підприємства

у попередні періоди за усією сукупністю цих засобів, якими суб'єкт господарювання володіє на теперішній момент часу, грошових одиниць

Таким чином, використовуючи наведену вище послідовність дій, можна з достатнім ступенем точності оцінити величину майбутніх фінансово-економічних результатів діяльності підприємства, які забезпечуватимуть мінімально допустиму ефективність інвестицій, що були вкладені в основні засоби підприємства у попередні періоди.

Висновки та перспективи подальших розвідок. Ретроспективне оцінювання економічної ефективності інвестування розвитку підприємств може базуватися на запропонованому у цій роботі показнику строку досягнення мінімально необхідної ефективності вкладення інвестицій у розвиток суб'єктів підприємництва. Цей строк характеризує проміжок часу між моментом здійснення інвестицій у придбання активів підприємства та моментом часу, коли отриманий грошовий потік від такого інвестування забезпечить мінімально припустимий рівень економічної ефективності вкладених інвестицій. При цьому досягнення мінімально необхідної ефективності вкладення інвестицій у розвиток підприємства є критерієм успішності його інвестиційної діяльності. Дійсно, за таких умов можна стверджувати, що усі інвестиції, вкладені у підприємство протягом цього проміжку часу, обов'язково окупляться. Відповідно, суб'єкт господарювання може більш впевнено дивитися на можливості впровадження нових інвестиційних проектів, реалізація яких забезпечуватиме подальший економічний розвиток підприємства. Можна виділити такі головні напрями пришвидшення досягнення мінімально необхідної ефективності вкладення інвестицій у розвиток підприємства: покращення структури інвестиційної програми підприємства шляхом збільшення частки високоприбуткових проектів; підвищення прибутковості продукції, яку виготовляє підприємство, та фізичних обсягів її збуту; зниження капіталомісткості продукції підприємства, зокрема,

завдяки оптимізації обсягів його оборотних активів; вдосконалення структури інвестицій, здійснюваних підприємством, за джерелами фінансування, зокрема, за рахунок встановлення раціонального співвідношення між власними та позичковими джерелами фінансування. Також у роботі побудовано модель визначення величини фінансових результатів діяльності підприємства, які забезпечуватимуть мінімально допустиму ефективність інвестицій, що були вкладені у матеріальні активи підприємства у попередні періоди. Впровадження розроблених методичних засад оцінювання економічної ефективності інвестування розвитку підприємств у практику їх діяльності дасть змогу покращити моніторинг здійснених підприємствами інвестицій та вдосконалити процес регулювання їх інвестиційної діяльності. Подальші дослідження слід присвятити емпіричному аналізуванню економічної ефективності інвестування розвитку підприємств за видами економічної діяльності з використанням запропонованих методичних засад такого оцінювання.

Література

1. Дунська А. Р. Індикатори оцінки інноваційного потенціалу розвитку промислового підприємства в умовах світового ринку // Вісник НТУ "ХПІ". 2013. № 44 (1017). С. 48–58.
2. Ємельянов О. Ю., Петрушка Т. О., Крет І. З. Методичні засади оцінювання економічної ефективності впровадження ресурсозберігаючих технологій на промислових підприємствах // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія «Проблеми економіки та управління». 2013. № 754. С. 18–25.
3. Козик В. В., Ємельянов О. Ю., Петрушка Т. О. Інвестиційно-інноваційний механізм забезпечення конкурентоспроможності промислових підприємств // Проблеми економіки. 2014. № 1. С. 52–58.

4. Кунцевич В. О. Поняття фінансового потенціалу розвитку підприємства та його оцінки // Актуальні проблеми економіки. 2004. № 7(37). С. 123–130.
5. Некрасова Л. А., Хрістова А. В. Формування ресурсозберігаючої моделі розвитку підприємства // Економіка: реалії часу. 2017. № 2 (30). С. 79–84.
6. Ортіна Г. В. Модернізація та інноваційність як напрями антикризового розвитку підприємств реального сектора економіки // Економіка та держава. 2016. № 2. С. 29–32.
7. Політанська О. Л. Вплив технологічності інноваційної продукції машино- та приладобудування на економічну ефективність її виробництва // Актуальні проблеми економіки. 2009. № 3 (69). С. 105–113.
8. Редько Л. І. Використання фінансових ресурсів як джерел фінансування інноваційної діяльності та проблема їх застосування // Держава і регіони, 2007. № 2. С. 214–217.
9. Сотник І. М. Економічне стимулювання ресурсозбереження у контексті сталого розвитку України // Економіст, 2010. (12), 72–75.
10. Шарманська В. М., Вітюк В. В. Аналіз забезпеченості підприємства основними засобами та ефективності їх використання. Молодий вчений // 2018. № 1(53). С. 550–552.
11. Yemelyanov O., Kurylo O., Petrushka T. Methodological principles of evaluating economic potential of industrial enterprise sustainable development // Scientific Bulletin of Polissia. 2018. № 2 (14). P. 141–149.
12. Yemelyanov O., Symak A., Zarytska O. Modelling the process of forming the potential of economic development of an industrial enterprise // Periodyk naukowy Akademii Polonijnej, Czestochowa, Akademia Polonijna w Czestochowie. 2016. № 3. P. 128–137.

References

1. Dunsjka A. R. Indykatory ocinky innovacijnogho potencialu rozvytku promyslovogho pidpryjemstva v umovakh svitovogho rynku // Visnyk NTU "KhPI". 2013. # 44 (1017). S. 48–58.
2. Yemelianov, O. Y.; Petrushka, T. O.; Kret, I. Z. Metodychni zasady osiniuvannia ekonomichnoi efektyvnosti vprovadzhennia resursozberighajuchykh tekhnologhii na promyslovykh pidpryiemstvakh // Visnyk Nacionalnogho universytetu «Ljvivska politekhnika». Serija «Problemy ekonomiky ta upravlinnia». 2013. # 754. S. 18–25.
3. Kozyk V. V., Jemeljjanov O. Ju., Petrushka T. O. Investycijno-innovacijnyj mekhanizm zabezpechennja konkurentospromozhnosti promyslovykh pidpryjemstv // Problemy ekonomiky. 2014. # 1. S. 52–58.
4. Kuntsevych V. O. Poniattia finansovoho potentsialu rozvytku pidpryiemstva ta yoho otsinky // Aktualni problemy ekonomiky. 2004. # 7(37). S. 123–130.
5. Nekrasova L. A., Khristova A. V. Formuvannja resursozberighajuchoji modeli rozvytku pidpryjemstva // Ekonomika: realiji chasu. 2017. # 2 (30). S. 79–84.
6. Ortina Gh. V. Modernizacija ta innovacijnistj jak naprjamy antykryzovogho rozvytku pidpryjemstv realjnogho sektora ekonomiky // Ekonomika ta derzhava. 2016. # 2, 29–32.
7. Politanska, O. L. Vplyv tekhnolohichnosti innovatsiinoi produktsii mashyno- ta pryladobuduvannia na ekonomichnu efektyvnist yii vyrobnytstva // Aktualni problemy ekonomiky. 2009. # 3 (69), 105–113.
8. Redjko L. I. Vykorystannja finansovykh resursiv jak dzherel finansuvannja innovacijnoji dijaljnosti ta problema jikh zastosuvannja // Derzhava i reghiony. 2007. # 2. S. 214–217.
9. Sotnyk I. M. Ekonomichne stymuljuvannja resursozberezhennja u konteksti stalogho rozvytku Ukrajiny // Ekonomist. 2010. # 12. S. 72–75.

10. Sharmansjka V. M., Vitjuk V. V. Analiz zabezpechenosti pidpryjemstva osnovnymy zasobamy ta efektyvnosti jikh vykorystannja // Molodyj vchenyj. 2018. # 1(53). S. 550–552.
11. Yemelyanov O., Kurylo O., Petrushka T. Methodological principles of evaluating economic potential of industrial enterprise sustainable development // Scientific Bulletin of Polissia. 2018. # 2 (14). P. 141–149.
12. Yemelyanov O., Symak A., Zarytska O. Modelling the process of forming the potential of economic development of an industrial enterprise // Periodyk naukowy Akademii Polonijnej, Czestochowa, Akademia Polonijna w Czestochowie. 2016. # 3. P. 128–137.